

Rozhovor | Kubka mrzí, že během pandemie neplatilo příměří. Šéf lékařské komory varuje před chřipkou a upozorňuje na krizi ve zdravotnictví

eurozpravy.cz/rozhovor/rozhovor-kubka-mrzi-ze-behem-pandemie-neplatilo-primeri-sef-lekarske-komory-varuje-pred-chripkou-a-upozornuje-na-krizi-ve-zdravotnictvi.08f85397

Milan Kubek Foto: Česká lékařská komora

Ředitel České lékařské komory Milan Kubek v rozhovoru pro EuroZprávy.cz upozornil, že jsou zdravotnická zařízení v krizi. „Mezi řediteli nemocnic panuje čisté zděšení. Nejde jen o energie, jde zde také o nárok zaměstnanců na zvýšení platů a mezd a jediné zdroje příjmů jsou peníze od zdravotních pojišťoven a ty nebudou stačit,“ říká lékař. Zmínil také momentální stav pandemie covidu a přicházející chřipkové období. „U nás se bohužel zaměňuje nedisciplinovanost se svobodomyšlností, a celý boj s epidemií jsme tak strašně moc zpolitizovali, že jakákoli racionální řešení už se prosazují jen velmi těžko,“ konstatoval.

Jaká opatření skrze vysoké ceny elektřiny a plynu navrhuje?

V zásadě není žádný prostor ušetřit peníze tak, aby nedošlo k extrémnímu nárůstu výdajů nemocnic, protože ten nárůst cen energií je tak enormní, že se prostě ušetřit nedá. Zdravotnictví potřebuje elektřinu, potřebuje teplo. Představy o tom, jak se budou snižovat teploty na odděleních, kde leží nemocní pacienti, nebo dokonce na jednotkách intenzivní péče, jsou úplně mimo realitu. Nelčíme lidi proto, abychom je nechali zmrznout.

Takže to je úplně mimo a je třeba zvýšit úhrady od zdravotních pojišťoven, a to nejen nemocnicím, ale i soukromým lékařům. Ta inflace je skutečně enormní a všichni promítají zvýšené náklady do svých cen. Akorát zdravotnická zařízení tu možnost nemají, protože ty naše ceny určuje úhradová vyhláška ministerstva zdravotnictví. Proto Lékařská komora nesouhlasila s návrhem, který nám začátkem září ministerstvo poslalo.

Počítá s průměrným cca osmiprocentním nárůstem úhrad. Je to skutečně velmi hrubý odhad, protože to nezajišťuje, že by každému zdravotnickému zařízení měly takto stoupnout, ale ministerstvo nám na připomínky a výhrady neodpovědělo. I z toho se dá tedy usuzovat, že to tak asi zůstane, a že se zdravotnická zařízení začnou propadat do dluhů. Bohužel pan ministr odevzdal do státního rozpočtu 15 miliard korun. Dokonce se dá říct, že nezabránil, a dokonce navrhoval aktivní snížení úhrad na tzv. státní pojištěnce. Tím způsobil zdravotnictví ekonomické problémy. Nikdo neví, jak se s tím budeme v příštím roce vyrovnávat.

Nemohou vyjít naproti dodavatelé?

Většina ředitelů nemocnic očekávala, že bude nějaký státní nákup elektřiny pro zdravotnická zařízení. Podle mých informací se zdá, že vláda nic takového nechystá. Mezi řediteli nemocnic panuje čisté zděšení. Nejde jen o energie, jde zde také o nárok zaměstnanců na zvýšení platů a mezd a jediné zdroje příjmů jsou peníze od zdravotních pojišťoven a ty nebudou stačit.

Nemocnice se budou snažit všude možně, ale rozhodně není možné, aby se jim podařilo ušetřit tolik. Léky nikdo nezlevní, zdravotnický materiál také ne. Na tom, že se bude víc topit, méně svítit, pacienti dostanou horší jídlo a budou si z domova nosit toaletní papír a mýdlo, se dostatečné peníze neušetří.

Nehrozí, že pak zdravotní pojišťovny budou krachovat nebo se dostanou do špatné situace?

Pojišťovny nebudou první na ráně. To jsou zdravotnická zařízení. Nebudou mít z čeho platit svým dodavatelům. Farmaceutické firmy a dodavatelské řetězce nejsou žádná charita, ale byznys. Když nezaplatíš, nedostaneš. Když nemocnice nedostane léky, tak nemůže léčit. Vláda se zřejmě v tichosti spoléhá na to, že nějakými penězi přispějí kraje, které zřizují velké množství nemocnic. Nevím, na co se spoléhají.

Zdravotní pojišťovny půjdou také do minusu, protože platba za státní pojištěnce bude také nižší, než se očekávalo. Za ty děti, důchodce a nezaměstnané, za které platí stát, včetně uprchlíků z Ukrajiny, byla platba v prvním pololetí 1967 korun, teď je o 500 korun měsíčně nižší. Příští rok by měla být 1900, takže stejně nižší než v prvním pololetí. To jsou samozřejmě ekonomické nesmysly, když si vezmeme tu osmnáctiprocentní inflaci.

Takže je inflace, a úhrady se ještě snížily?

Ano, v nominálních částkách to snížili.

To je celkem nelogické...

My jsme si stěžovali na to, že Babišova vláda řídila epidemii chaoticky, ale aspoň zajistila pro zdravotnictví peníze. Chaos trvá a peníze nebudou. To je samozřejmě i signál pro pracovníky ve zdravotnictví, aby se poohlédli po práci někde jinde. Takže můžeme očekávat, že se bude prohlubovat nedostatek zdravotnického personálu.

Zmínil jste léky a pomůcky. Když si nějaké koupím třeba za stovku, kolik z jedné krabičky zaplatí stát?

Záleží na tom, jestli jsou léky na recept a plně hrazeny ze zdravotního pojištění. Tyto pak platí zdravotní pojišťovny kompletně. Balení se mohou pohybovat od desetikoruny po desetitisíce. Záleží samozřejmě, co je to za lék. Na některé léky je doplatek, čili pojišťovna platí pouze část, některé zase neplatí pojišťovny vůbec. Jde o celé katalogy léků.

Ted' bych od nemocnic trochu odbočil. Jaká je ted' situace s pandemií covidu?

Zažili jsme neočekávanou letní vlnu, která vůbec nebyla marginální. Vrcholila na přelomu července a srpna a v nemocnici bylo dva tisíce osob a umíralo 25 lidí denně. Po určitém malém poklesu na konci prázdnin došlo k už očekávanému nárůstu po návratu dětí do škol a návratu lidí z dovolených. Doufejme, že už jsme za vrcholem i této další vlny.

Například 4. října opět leželo v nemocnicích 2000 lidí, 65 z nich ve velmi kritickém stavu na umělé plicní ventilaci a mimotělním oběhu. Jsou to poměrně vysoká čísla, 11. října zase zemřelo 26 osob. Ted' ty počty nových případů klesají, vyprazdňují se i nemocnice. Nikdo neví, jestli je to trend, který vydrží, nebo jestli přijde zase další vlna. Co se dá očekávat, to je vlna chřipkové epidemie.

Chřipku jsme neměli dva roky. Různá opatření jako respirátory či omezení shromažďování osob epidemii zabránily a jsou vysoce účinná. Letos ale nic takového neplatí a dá se očekávat, že se chřipka opět rozjede. Proto Česká lékařská komora doporučuje všem osobám, aby se nechaly přeočkovat proti covidu a s patřičným odstupem i proti chřipce.

Tuto otázku jste určitě slyšel už tisíckrát, ale jaká by byla situace bez očkování?

Situace se vyvíjí, dnes po dvou a půl letech je zde jiná varianta viru, ale také máme už úplně jinou populaci. Dnes už v republice snad nežije nikdo, kdo není očkováný nebo infekci neprodělal. Bohužel, těch 40 tisíc jedinců už je po smrti. Říkám to proto, že se často bagatelizuje současný omikron s tím, že je tato varianta méně závažná. Ta jeho nižší závažnost ale souvisí právě s tím, že už nejsme tzv. naivní populace. Každý z nás už nějakou imunitu získal, někdo po očkování, někdo po prodělání nemoci a řada lidí oběma způsoby naráz. Už to není tak vážné, ale kdyby ten stávající virus přišel zčista jasná, tak by zase umírali lidé v takovém množství a procentu, jako před dvěma lety.

Nikdo z nás neví, co příroda nachystá. Bojíme se nějaké závažné mutace, která by v sobě spojila vysokou nakažlivost, závažný klinický průběh spojený s vysokou úmrtností a schopností obcházet imunitu dosud získanou. Je to černá můra nás všech, ale musíme doufat v to nejlepší, ale měli bychom se připravovat na nejhorší.

Zase tedy opakuji: je potřeba nechat se přeočkovat, bohužel zájem v České republice je velmi malý a nějaká masivní kampaň na podporu očkování neexistuje.

Z kolika procent jsou Češi plně naočkovaní?

Teď jde o to, čemu říkáme plně naočkovaní. Naočkování dvěma dávkami starší než rok už se moc nedá hodnotit jako plné očkování.

První posilující dávku dostalo například 72 procent lidí v Německu, v Rakousku 70 a u nás 47 procent. Oproti vyspělé Evropě je to obrovský rozdíl. Rozdíl je i v aktuálních čtvrtých posilujících dávkách, kdy u nás tu dávku nemá ani 5 procent dospělé populace. Mezi osobami staršími 65 let je to asi 12 procent. Jsou to skutečně nedostatečná čísla.

To ano...

Jinak se ale očkuje asi 15 tisíc lidí denně, v podstatě jde hlavně o ty posilující dávky. Že by se někdo nechal poprvé naočkovat, tak to jsou jednotlivci. Populace se rozdělila na ty, kteří očkování věří, těch je lehká většina, a na ty, kteří mu nevěří.

Co byste jako odborník doporučil lidem při ochraně imunity, potažmo když už je covid nebo chřipka skolí?

Taková ta obecná rada je, aby se lidé snažili žít zdravě a otužovat se. I když teď v zimě už není zrovna pravá chvíle na to s otužováním začít. Co je asi důležité, je to, že by se lidé měli nechat přeočkovat proti covidu. No a ty, co se do dnešního dne odmítali očkovat, už asi nikdo nepřesvědčí. Zároveň doporučujeme očkování proti chřipce, jejíž epidemie je letos vysoce pravděpodobná. Když už člověk fakt onemocní, tak doporučujeme, aby nosil ochranu nosu a úst a omezil na minimum kontakty s jinými osobami. Jde hlavně o prostředky hromadné dopravy a zdravotnická zařízení, a to pro všechny.

V Německu to například funguje a lidé to dodržují. U nás se bohužel zaměňuje nedisciplinovanost se svobodomyšlností, a celý boj s epidemií jsme tak strašně moc zpolitizovali, že jakákoli racionální řešení už se prosazují jen velmi těžko. Pan ministr Válek sice doporučuje lidem, aby nosili respirátory ve zdravotnických zařízeních a v MHD, ale ta jeho doporučení nikdo nerespektuje.

Připadá vám, že alespoň teď se ta politizace zklidnila? Covid se dostával i do volebních kampaní.

Ta politizace je obrovský problém. Mrzelo mě, že demokratické politické strany nedokázaly uzavřít během pandemie tzv. covidové příměří, jak tomu říkám. Takovou dohodu, že nebudou covidová opatření používat ke svému politickému boji. Bohužel ty strany, které tvoří současnou vládu a tehdy byly v opozici, dělaly všechno proto, aby nic nefungovalo a teď by možná chtěly větší podporu.

Celkem logicky teď dostávají za to, jak se chovaly předtím. Ale obyčejní lidé tím trpí. Měl by existovat nějaký elementární konsenzus, protože je to o nás všech, abychom mohli normálně žít. Aby lidé neumírali a nebyli nemocní. Často se jen zmiňuje, kolik lidí umírá, a říká se, že to není tak zlé, jako to bylo. Ono ale stačí, aby byly stovky tisíc lidí nemocných, a ekonomika utrpí obrovské ztráty, což je špatně.